

KVV/7734 VÝZKUM V EXPRESIVNÍCH OBORECH

Mgr. Miloš Makovský, Ph.D. | e: milos.makovsky@ujep.cz | t: 475 283 854 | kancelář: CS-114/8

Obecný charakter a cíle předmětu:

Obsahem předmětu je seznámení studentů s problematikou výzkumu ve výtvarné výchově a specifikami jeho využití v expresivních oborech. Seznámení se systémem teoretických principů, metod a způsobů popisu, analýzy a objasňování pedagogických jevů, s metodologií kvalitativního i kvantitativního výzkumu. Předmět nabízí východiska k realizaci vlastní výzkumné sondy v rámci diplomové práce. Na základě představovaných příkladů již realizovaných výzkumných šetření studenti poznávají smysl a přínos výzkumných aktivit pro obor výtvarná výchova.

Náplň jednotlivých seminářů:

- Historie empirického výzkumu v oboru výtvarná výchova.
- Kvalitativní a kvantitativní postupy, jejich vhodnost a omezení.
- Kvalitativní výzkum ve výtvarné výchově v posledních 10 letech, publikace, výstupy.
- Aktuální stav a situace v oblasti výzkumu ve výtvarné výchově, nové možnosti a metody.
- Art Based Research a různé typy uměleckých výzkumů.
- Příklady uskutečněných výzkumů v oboru.
- Novinky v oblasti aktuálních dizertačních prací, rešerše odborné literatury.

Na prvním setkání (11. 10. 2025) bude rozdělena literatura k prostudování, na druhém a třetím setkání (25. 10. a 8. 11. 2025) bude studujícími prezentována a diskutována.

- **25. 10. 2025:** ŠVARÍČEK, R. a K. ŠEĐOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. Designy kvalitativního výzkumu (kap.4). (Jakub)
- **25. 10. 2025:** ŠVARÍČEK, R. a K. ŠEĐOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. Metody sběru dat (kap.5). (Tereza)
- **25. 10. 2025:** ŠVARÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. Analýza kvalitativních dat (kap.6). (Iva, Barbora)
- **8. 11. 2025:** VLČKOVÁ, K. a K. LOJDOVÁ. Když čísla a slova spolupracují: smíšený design v ukázkách z výzkumu moci ve školní třídě. In: *Pedagogická orientace*, 2016, 26(3), s. 482–511. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/309349301_Kdyz_cisla_a_slova_spolupracuji_sm_iseny_design_v_ukazkach_z_vyzkumu_moci_ve_skolni_tride. (Kristýna)
- **8. 11. 2025:** SULLIVAN, GRAEME. *Akty výzkumu v umělecké praxi*. In: Metodický portál RVP: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/ZVGB/3005/AKTY-VYZKUMU-V-UMELECKE-PRAXI.html/> (Kamila)
- **8. 11. 2025:** MASON, RACHEL. *Výtvarní pedagogové a akční výzkum*. In: Metodický portál RVP. <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/ZVGB/3013/VYTVARNI-PEDAGOGOVE-A-AKCNI-VYZKUM.html/> (Veronika)
- **29. 11. 2025:** Představení výsledků analýzy rozhovorů, písemný test (první termín).
- Další termíny testu ve zkouškovém období.

Požadavky pro udělení zápočtu:

- **Aktivní účast na výuce**, připravenost na seminář a diskusi.
- **Zpracování přiděleného textu** a jeho prezentace na semináři (25. 10. a 8. 11. 2025), max. na 15 minut.
- **Kódování vlastního rozhovoru** s výtvarným pedagogem na předem stanovené téma. Rozhovor je veden na základě předem stanovených otázek (max. 3 otázky) a jeho délka je 5–10 minut. Z rozhovoru je pořízen doslovný přepis, studující si vybere nejrelevantnější pasáže a okóduje je metodou otevřeného kódování.

Požadavky pro udělení zkoušky:

- **Písemný test** z prostudovaných témat.

Povinná literatura:

- BRÜCKNEROVÁ, K. *Skici ze současné estetické výchovy*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5616-9. **(kapitola 3)**
- MASON, RACHEL. Výtvarní pedagogové a akční výzkum. In: Metodický portál RVP. <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/ZVGB/3013/VYTVARNI-PEDAGOGOVE-A-AKCNI-VYZKUM.html/>
- SULLIVAN, GRAEME: Akty výzkumu v umělecké praxi. In: Metodický portál RVP: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/ZVGB/3005/AKTY-VYZKUMU-V-UMELECKE-PRAXI.html/>
- VLČKOVÁ, K. a K. LOJDOVÁ. Když čísla a slova spolupracují: smíšený design v ukázkách z výzkumu moci ve školní třídě. In: *Pedagogická orientace*, 2016, 26(3), s. 482–511. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/309349301_Kdyz_cisla_a_slova_spolupracuji_smiseny_design_v_ukazkach_z_vyzkumu_moci_ve_skolni_tride.
- ŠVARÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0 **(vybrané kapitoly)**

Doporučená literatura:

- FULKOVÁ, M., HAJDUŠKOVÁ, L. Kvalitativní metody výzkumu v aktuálních výzkumných projektech KVV PedF.UK z let 2011-2013. In Uhl-Skřivanová, V. (eds), *Pedagogika umění – umění pedagogiky*. Ústí nad Labem: UJEP, 2014. ISBN 978-80-7414-663-3
- Uhl Skřivanová, V. (2011). Pojetí vzdělávacích cílů v ČR a Německu, aneb, Umělecko-pedagogická interpretace kurikulárních dokumentů českých a bavorských gymnázií. Paido.
- Dizertační práce Pavly Gajdošíkové (<https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/116498>)
- Výběrové zjišťování výsledků žáků 5. a 9. tříd ZŠ - závěrečná zpráva. Česká školní inspekce ČR [online]. Praha: Česká školní inspekce, 2017, listopad 2017 [cit. 2018-12-31]. Dostupné z: <https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Tematicke-zpravy/Vyberove-zjistovani-vysledku-zaku-5-a-9-trid-ZS-%E2%80%93>
- Závěrečná zpráva z výzkumu F/AV (ke stažení zde: <https://www.filmvychova.cz/2022/05/30/tiskova-zprava-filmova-vychova-se-na-ceskych-skolach-vyucuje-cim-dal-casteji/>)